

РЕШЕНИЕ

№ 485

гр. София, 12.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО НАКАЗАТЕЛНО
ОТДЕЛЕНИЕ**, в публично заседание на петнадесети октомври през две
хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Валя Рушанова

Членове: Красимир Шекерджиев
Елена Каракашева

при участието на секретаря Марияна Кр. Петрова
в присъствието на прокурора С. Г. М.
като разглежда докладваното от Елена Каракашева Наказателно дело за
възобновяване ВКС № 20258002200764 по описа за 2025 година

Производството е по чл.422, ал.1, т.5 вр. чл.424, ал.2 от НПК.

Образувано е по повод искане на главния прокурор на Република България за възобновяване на НОХД №2617/2021г. по описа на Софийски градски съд и отмяна на протоколни определения от 02.07.2025г. за одобряване на споразумение за решаване на делото в съдебното производство и за прекратяване на съдебното производство.

Искането се основава на чл. 419, ал. 1, чл. 420, ал. 1 вр. чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1. т. 2 вр. чл. 424, ал. 1 и чл. 425, ал. 1, т. 1 НПК. Подкрепя се с доводите, че определението , с което е одобрено споразумението по горепосоченото НОХД е постановено при съществено нарушение на процесуалните правила по смисъла на чл.348, ал.1, т.2 от НПК, тъй като в съдебния протокол от 02.07.2025г. е вписано собственоръчно от осъденото лице /към датата на провеждане на съдебното заседание, имащо процесуалното качество подсъдим/ изявление „Отказвам да подпиша“.Макар осъдения да е подписал проекта на споразумението и декларацията, че се отказва от съдебно разглеждане на делото по общия ред и е изразил устно съгласие с параметрите на предложеното споразумение, включително и с предложените от съда корекции, на съдебното заседание, на което споразумението е било одобрено и производството по делото прекратено, вписаното от него изявление компрометира

крайната му воля, формирайки извод за нарушение по смисъла на чл.384, ал.3 от НПК.

Направено е искане за отмяна на определението на Софийския градски съд по реда, предвиден за възобновяване и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав.

В откритото съдебно заседание представителят от Върховна касационна прокуратура поддържа искането за възобновяване с целия обем от доводи, изложени в него.

Защитникът на осъдения М. Ц. И. (адв. Д.) представя при съответната последователност тезата за недопустимост на искането и за неговата неоснователност. Препраща и към обосновката си в подаденото възражение. В последното подробно е аргументирана позицията за ненадлежно сезиране на върховната съдебна инстанция в конкретния случай, предвид липсата от страна на и.ф. главен прокурор на активна легитимация да подаде искане за възобновяване, която липса произтича от нормата на чл.173, ал.15 от ЗСВ. Доводи в тази насока са почерпени и от разпореждания от 02.10.2025г., издадени от зам. председател на ВКС и от председателя на II-ро н.о. на ВКС, НК, с които е отказано образуването на производства по депозирани от и.ф. главен прокурор искания за възобновяване на наказателни дела.

В пледоарията си пред ВКС адв. Д. излага доводи по съществуването на искането.

В условията на алтернативност отправя искания за прекратяване на образуваното касационно производство, поради недопустимост на постъпилото искане или оставяне на последното без уважение като неоснователно.

Осъденият М. И., в последната си дума, изразява съмнение в компетентността на органа, подал искането.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка за наличие на основанията за възобновяване на делата, намери за установено следното:

С Определение № 133 от 02.07.2025г., постановено по НОХД №2617/2021г., Софийски градски съд, НО, 12 състав, е одобрил споразумение за решаване на делото в съдебното производство между прокурор от СГП и защитника на подсъдимия М. Ц. И..

С одобреното споразумение подсъдимия М. Ц. И. се е признал за виновен за извършено на 09.07.2020г. престъпление по чл.354а, ал.1, изр.1, пр.4 и пр.5, във вр. с чл.26, ал.1 от НК, за което при условията на чл.55, ал.1, т.1 от НК му е определено наказание лишаване от свобода в размер на една година и девет месеца, при първоначален „общ“ режим на изтърпяване.

На основание чл.55, ал.3 от НК на подсъдимия М. Ц. И. не е наложено предвиденото кумулативно наказание глоба.

На основание чл.59, ал.2, във вр. ал.1, т.1 и т.2 от НК е приспаднато времето,

през което подсъдимия М. И. е бил задържан по реда на ЗМВР и НПК, както и периодът, в който спрямо подсъдимия е прилагана мярка за неотклонение „Домашен арест“.

Определението не подлежи на въззивна и касационна проверка и е влязло в законна сила на 02.07.2025г.

Искането за възобновяване е с вх.№ 1794 от 25.07.2025г. на ГП.Същото е изпратено от прокурор при ВКП с писмо вх.№8121 от 28.07.2025г. на Софийски градски съд, където е постъпило на 29.07.2025г., видно от поставения печат.Подписано е от заместник на главния прокурор, упълномощен въз основа на Заповед №РД-05-2753/03.07.2025г. на Б.Б.С. -и.ф. главен прокурор на РБ, да замества последния за времето от 07.07.25г. до 27.07.2025г., включително, като изпълнява правомощията на главния прокурор в пълен обем, с изключение на тези, свързани с възникването, изменението и прекратяването на правоотношенията на магистрати и съдебни служители по ЗСВ и КТ.Към искането е приложено копие от посочената Заповед, издадена на основание чл.330, ал.1, чл.167, ал.1, т.1 и чл.168, ал.7 от ЗСВ.

Искането за възобновяване на делото, с което Върховният касационен съд е сезиран, налага на първо място, да се извърши преценка за допустимостта му съобразно процесуалните изисквания по чл. 419-421 НПК.В този ред на мисли подлежат на обсъждане следните обстоятелства:1/ дали е насочено срещу съдебен акт, посочен в чл.419 от НПК, позволяващ проверка по реда на глава XXXIII-та от НПК; 2/ дали изхожда от субект, легитимиран по смисъла на чл.420 /в конкретния случай в хипотезата на ал.1/ от НПК да инициира производство за възобновяване и 3/ дали е в срока по чл.421 от НПК.Само при положителен извод за наличие, при това в кумулативност, на посочените предпоставки, очертаващи допустимост на искането, сезиращо касационната инстанция, същото може да бъде разгледано по същество.

При извършената проверка в посочения по-горе смисъл, настоящият касационен съд констатира липсата на една от коментираните предпоставки,като в този смисъл приема, че искането е процесуално недопустимо.Извод в тази насока формират приложените към инициращият настоящото производство документ материали, които сочат на липса на процесуална легитимация на органа, който го е изготвил и комуникирал към съда.

Съображенията в тази насока са следните:

Извън съмнение е обстоятелството, че с решение на ПК на ВСС по протокол №21 от извънредно дистанционно заседание чрез видеоконферентна връзка на ПК на ВСС, проведено на 16.06.2023г. на основание чл.175, ал.4, изр.2 от ЗСВ Б.Б.С. – директор на НСС и заместник на главния прокурор по разследването, е определен за изпълняващ функциите „главен прокурор на Република България“.

Също извън съмнение е и това, че със ЗИД на ЗСВ в чл.173, ал.15 от ЗСВ, нова –ДВ,бр.6 от 2025г., в сила от 21.01.2025г. е предвидено, че „При предсрочно

прекръпяване или изтичане на мандата на главния прокурор, председателя на ВКС или председателя на ВАС се определя временно изпълняващ съответните функции, при спазване на следното условие: едно и също лице няма право да изпълнява съответните функции за срок, по-дълъг от шест месеца, без значение дали е имало прекъсвания в изпълнението на функциите“.Безспорен е и факта, че установеният в чл.173, ал.15 от ЗСВ 6-месечен срок е изтекъл на 21.07.2025г.

Настоящият касационен състав намира, че по силата на законодателното решение, установено в нормата на чл.173, ал.15 от ЗСВ, актуалния изпълняващ функциите „главен прокурор на РБ“ Борислав Боби Сарафов не може да изпълнява функциите, за които е бил определен с посоченото по-горе решение на ПК на ВСС, след датата 21.07.2025г. ВКС е имал повод да отбележи, че обсъждания законов текст има т.нар. „несъщинско обратно действие“ върху заварени правоотношения, което означава, че законът се интересува от това да регулира отношенията оттук нататък, като не преурежда случаите за назад, приемайки установените дотогава отношения. Нововъведеният правен режим преурежда за в бъдеще заварени правоотношения, които не са приключили /несъщинска ретроактивност/ за разлика от същинската ретроактивност /в този смисъл Решение №5 от 11.05.2017г. на КС на РБ/. Обсъжданата правна норма на чл.173, ал.15 от ЗСВ запазва юридическия характер на факта, който се е реализирал преди нейното влизане в сила /определянето на и.ф. главен прокурор/, но преурежда неговите правни последици.

В обобщение, изложените по-горе съображения формират извод, че лицето, което към момента на влизане в сила на разпоредбата на чл.173, ал.15 от ЗСВ е определено да изпълнява функциите на главен прокурор, с изтичане на предвидените в нея шест месеца, т.е. след датата 21.07.2025г., занапред не може да изпълнява тези функции. Тълкуването на коментираната норма налага извод, че прекръпяването на функциите на и.ф. главен прокурор настъпва *ex lege*.

Изведеният по-горе извод предполага и следващия, а именно: че поради прекръпяване по силата на закона на правомощията на изпълняващия функциите главен прокурор след датата 21.07.2025год., подаденото от него след тази дата искане за възобновяване на наказателно дело не съставлява валидно сезиране на върховната касационна инстанция.

Изведеният в последния абзац извод не търпи промяна по повод на това, че в конкретния случай искането е подадено от заместник на главния прокурор, който на основание Заповед №РД-05-2753/03.07.2025г. на и.ф. главен прокурор е замествал последния в периода 07.07.2025г. до 25.07.2025г., разполагайки с правомощията на главен прокурор в пълен обем, с изключение на тези свързани с възникването, изменението и прекръпяването на правоотношенията на магистрати и служители по ЗСВ и КТ.

В принципен план, изпълняващия функциите главен прокурор би могъл да учреди компетентност на подчинен нему орган в системата на ПРБ, какъвто е заместник

главния прокурор чрез института на заместването, както е процедирано в настоящия случай. За да породи съответните правни последици това учредяване обаче, е необходимо оправомощаващия орган да притежава компетентността, възложена за упражняване от страна на заместващия го орган. Прекратяването на правомощията на и.ф. главен прокурор след датата 21.07.2025г., произтичащо от въведения с чл.173, ал.15 от ЗСВ правен режим не позволява учредяване на компетентност на подчинен нему орган от системата на ПРБ след посочената дата, съответно учредената в разрез със закона компетентност не може да породи целените правни последици. С други думи казано, липсата на компетентност на и.ф. главен прокурор след 21.07.2025г. компрометираща възможността му да учредява валидно представителна власт след посочената дата, което пък рефлектира върху действията на заместващия го орган, определяйки ги като невалидни.

Изложените съображения, в съчетание с данните, според които искането за възобновяване е постъпило при и.ф. главен прокурор на 25.07.2025г. и е комуникирано и постъпило в СГС на 29.07.2025г. формират извод за липса на активната процесуална легитимация, изискуема съгласно чл.420, ал.1 от НПК, поради което искането за възобновяване на делото се явява процесуално недопустимо и следва да бъде оставено без разглеждане, а производството - прекратено.

Водим от горното и на основание чл. 425 от НПК, ВКС, I НО,

РЕШИ:

ОСТАВЯ без разглеждане искането на главния прокурор на Република България за възобновяване на производството по НОХД № 2617/2021 г. по описа на Софийския градски съд.

Прекратява производството по н. д. № 764/2025 г. по описа на Върховния касационен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____